

Nr. 006 / 13 Sóley SH 124**Vélarbilun og dregin til hafnar**

Skipaskr.nr. 1674
Smíðaður: Seyðisfirði 1985, stál
Stærð: 144,2 brl. 201 bt.
Mesta lengd: 25,99 m Skráð lengd: 23,33 m
Breidd: 7 m Dýpt: 5,7 m
Vél: Caterpillar 416 kW 1984
Fjöldi skipverja: 8

Sóley ©Hilmar Snorrason

Lokaskýrsla afgreidd á fundi 18. október 2013 af Inga Tryggvasyni, Hilmari Snorrasyni, Pálma K. Jónssyni, Hirti Emilssyni og Geirþrúði Alfreðsdóttur

Tilgangur þessarar skýrslu er ekki að skipta sök eða ábyrgð og skal henni ekki beitt sem sönnunargagn í opinberu máli.

Atvikalýsing:

Þann 28. janúar 2013 lét Sóley SH 124 reka í landvari á Breiðafirði skammt sunnan Rauðasands. Veður: NA 15-20 m/sek.

Þegar farið var að lægja ákvað skipstjóri að halda út á veiðislóðina en þá kúplaði skrúfugír ekki að skrúfunni og var talið að bilunin væri í skrúfugír eða tengibúnaði aftan við vélina. Skipstjóri vissi að Hringur SH 153 var á landleið við Snæfellsnes og bað hann um aðstoð og hann dró Sóleyju inn til Grundarfjarðar.

Við rannsókn kom fram:

- að aftan við aðalvélina er deiligír með þremur sjálfstæðum aflúttökum fyrir hliðarbúnað. Aftan á deiligírinn boltast aðalgírhúsið (Ulstein 220) með kúplingshúsi og skrúfugírhúsi. Í gegnum deiligírinn fer tengiöxull frá sveifarás og boltast á flangs við kúplingu. Flangstengingin var 200 mm í þvermál og er boltuð með sex 20 mm stálboltum og ásamt þeim eru sex stýripinnar (rekboltar) til styrktar samsetningunni;
- að þegar kúplingshúsið var opnað kom í ljós að allir sex boltarnir og sex stýripinnar höfðu klippst í sundur og lágu í botni hússins en höfðu ekki valdið skemmdum hvorki á kúplingu eða skrúfugírnum;
- að svipuð bilun varð 29. nóvember 2010 (sjá mál 158/10) en þá höfðu einnig þessir boltar og stýripinnar brotnað eða bognað og skemmt kúplinguna. Gert var við kúplinguna og jafnhliða pöntuð ný en langur afgreiðslutími var á henni svo hún átti að setjast við síðar. Nýir boltar (universal) voru settir og stýripinnar (rekboltar) voru smíðaðir í flangsinn og þetta sett saman. Að sögn yfirvélstjórans hafði ekkert verið athugavert við keyrslu gírbúnaðarins síðan;

- að yfirvélstjóri vissi ekki hvort stýripinnarnir (rekboltarnir) hefðu verið smíðaðir í yfirmáli en þeir voru reknir í götin og ekki notaður mishiti til verksins. Ekki eru upplýsingar um hvort efni í boltum og stýripinum hafi hæft átökum í þessari samsetningu;
- að sögn yfirvélstjórans er ekki vitað til þess að þessi búnaður hafi bilað fyrr en 2010 en hann hefur verið í skipinu alla tíð (1985) og það í eigu útgerðarinnar frá 1995;
- að sögn yfirvélstjóra var flangsinn stækkaður í viðgerð sem fór fram eftir atvikið. Þvermál hans nú er 300 mm og er því boltahringurinn (samsetningin) 50 mm fjær miðju en áður sem minnkar álag á samsetninguna.

Nefndarálit:

Orsök bilunarinnar var að samsetning flangs brast.